

*‘Spiritualiteit
zit in alles,
elke dag.’*

*We spraken priester-professor
Antoine Bodar en
Inez van Oord, oprichter van het
feel-good blad Happinez. Wat betekent
spiritualiteit voor hun?*

*Een onderwerp immers dat meer en
meer in de belangstelling staat,
in deze hectische tijden.*

Interview: Anouk Horsthuis - Fotografie: Fjodor Buis

Antoine Bodar

Inez van Oord

A

ntoine Bodar kijkt op aanwijzing van de fotograaf juist gewillig over zijn rechterschouder als precies vanuit die richting Inez van Oord komt aanlopen. Een glimlach en een uitgestoken hand. “Leuk u te ontmoeten.” Bodar schudt de uitgestoken hand en zegt: “Ik herken u van de televisie.” Een klein halfuur later, als we na de fotoshoot in de winderiger buitenlucht de luwte van het café opzoeken, komt hij erop terug: “Het was een uitzending van de RKK over spiritualiteit en daarvoor had de redactie een aantal mensen uitgenodigd, onder wie u, als hoofdredacteur van Happinez. Dat vond ik heel merkwaardig... Maar wacht, laat ik die anekdote bewaren voor het interview.” Zo enthousiast als Antoine Bodar zijn verhaal begon, zo plots valt hij ook weer stil. Maar waarom wachten? De cappuccino (voor Bodar) en de thee (voor Van Oord) zijn inmiddels geserveerd, het opnameapparaatje van de verslaggever ligt klaar.

Ikke, ikke, ikke

“Oké, ik zal u vertellen wat ik daar zo merkwaardig aan vond,” hervat Bodar zijn verhaal. “Wat u doet, heeft mijns inziens niets te maken met spiritualiteit. De opvattingen in uw blad vind ik zó breed, dat het eigenlijk nergens meer over gaat. Het is de tijdgeest. Onder spiritualiteit wordt tegenwoordig zoveel verstaan dat het niks meer betekent.” Hij neemt even een adempauze. Vervolgt: “Ik preferer een duidelijker definitie.

Spiritualiteit heeft te maken met de Heilige Geest, de Geest van God, dankzij wie ook de Bijbel is ontstaan.”

De aanval is zo direct dat Inez van Oord even stil blijft. “Spiritualiteit is voor mij beléving,” begint ze, behoedzaam formulerend, haar verweer. “De beleving van iets goddelijks. De indianen noemen het Grote geest of Grote moeder, anderen noemen het God. Die God is wat mij betreft geen duidelijk gedefinieerde figuur, maar iets ongrijpbaars. Het Grote Onnoembare.”

“Dat is esoterie!” valt Bodar haar in de rede. “Voor mij als christen is spiritualiteit het geloof in God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Door de Heilige Geest deelt God zich aan ons mee. De Vader heeft het Woord – Zijn Zoon – gestuurd. Het Woord is vlees geworden, en toen het Woord, Jezus Christus dus, naar de hemel is teruggekeerd, heeft hij de Heilige Geest tot ons gestuurd. Spiritus Sanctus, vandaar letterlijk, spiritualiteit.”

“Dat is precies waarmee ik zo veel moeite heb.” Terwijl ze het zegt, glimlacht Inez van Oord. “Al die aandacht die binnen iedere religie naar de woorden uitgaat, naar het begrip, en niet naar de beleving. Religie gaat over woorden en woorden kunnen op duizenden manieren geïnterpreteerd worden. Voor mij is religie bovendien slechts één van vele wegen om bij de beleving te komen.” Ze pauzeert even. Zegt dan: “Er zijn meer wegen om bij dat gevoel, dat sommigen God noemen, te komen.” “Dat is een groot verschil tussen ons,” stelt Bodar nuchter vast. “Ik richt mij op de woorden en u richt zich op het gevoel. En waar u weinig kunt met de woorden, kan ik weinig met dat gevoel. Gevoel is mij veel te gevoelig.”

Inez | *‘Gevoel is het allermooiste wat we hebben’*
Antoine | *‘Je moet juist voorbij je eigen gevoel zien te komen’*

“Dat is toch jammer!” Van Oord roept het bijna uit. “Gevoel is het allermooiste, allerzuiverste wat we hebben!”

“Dat vindt u! Ik vind dat je voorbij je eigen gevoel moet zien te komen.”

“Waarin zit dan uw godsbeleving, als ik vragen mag?”

“God beleef ik iedere dag. In het bijzonder wanneer ik alleen ben, in stilte, op mijn kamer.”

“Het zit dus elke dag in alles?”

“Ja. En soms is dat meer en soms is dat minder.” Van Oord knikt. Herkenning. Na een halfuur praten zijn zij en haar gesprekspartner het dan toch over één ding eens. Van Oord: “De beleving van wat God is, is overal en zit in alles. Het gaat er dus om te zijn. Wie wil je zijn, waar wil je staan in de wereld.”

Bodar knikt. “Ik vind ook dat het zijn van groot belang is. Het is veel belangrijker wie je bent dan wat je doet. Maar tegelijkertijd heb ik bezwaar tegen al die aandacht voor het ik. Ikke, ikke, ikke. Waarvan word ik gelukkig, wat heb ik nodig...” “Ik heb datzelfde bezwaar.”

“O? Dat verbaast me. Want als ik het even scherp mag zeggen: ik heb het gevoel dat de mensen die Happinez lezen slechts geïnteresseerd zijn in *feeling well*.”

“Veel mensen hebben last van stress, van frustraties, van te hoge verwachtingen,” hervat van Oord. “En ja, daar willen ze graag vanaf. Maar dat is niet uit zijn op slechts *feeling well*, maar ruimte scheppen in jezelf, ruimte voor iets wat groter is dan jezelf. Ruimte voor de ander, voor de wereld om je heen.”

Tevreden met jezelf

Van Oord en Bodar komen te spreken over wie God is. Van Oord: “Ik beschouw de mens als een deel van God. Samen maken we deel uit van dat grotere geheel dat sommigen God noemen.” Dat laatste gaat Bodar duidelijk te ver. “Ik vind dat we ons wel heel gemakkelijk een deel van God voelen. Met die voorstelling van zaken verwennen we onszelf al te zeer. Alsof de zondigheid niet meer bestaat! Alsof de mensen alleen maar goed zijn! Nou, dat zijn ze niet!”

Van Oord is het wat dat laatste betreft met hem eens. “Maar,” voegt ze daar aan toe, “ik geloof wel degelijk dat we een beetje op God lijken. Het onbenoembare zit in alles, in elke bloem, in elke boom. Dus ook in ons.”

Dat mag dan zo zijn, reageert Bodar. “De mens is geschapen naar Zijn beeld, ja. Maar dus wel geschápen en geen verlengstuk. God is de gans

Inez | *‘Veel mensen hebben last van stress, van te hoge verwachtingen.’*
Antoine | *‘Het is te veel ikke, ikke, ikke. Waarvan word ik gelukkig...’*

andere. Hij valt niet met ons samen. Dat zou bescheiden moeten maken. Al was het maar omdat we onszelf daarbij ook nog eens van Hem hebben verwijderd. Ik zou er voor willen pleiten dat mensen eens wat minder tevreden met zichzelf zijn.” Het is tegen het zere been van Van Oord, die in Bodars woorden tot haar ongenoegen haar protestantse opvoeding terughooft. “Dat is precies wat veel mensen zo ongelukkig maakt. Dat je niet goed genoeg bent, dat er iets niet aan je deugt. Ik wil uitgaan van het goede. Wat is wél goed aan mijzelf. En wat kan mij gelukkig maken. Moet je kijken wat ik dán voor een ander kan doen!” “Ik dank u voor deze toelichting.” Bodar zegt het zonder een spoor van ironie. “Want die maakt duidelijk dat u het hebt over de God van de protestantse kerk. De God van vrees en wrake. Geloof u mij, de katholieke God is veel sympathieker. De katholieke kerk wordt niet voor niets de Moederkerk genoemd. Een moeder weet wel dat haar kinderen soms fouten maken, zondigen dus. Ze is streng, maar geeft ook heel veel liefde.” Inez van Oord knikt. Ze verstaat de nuance. Maar voor wat het waard is, herhaalt ze het nog maar eens. “Ik zou willen dat de mensen wat meer tevreden met zichzelf zouden zijn. Zodat ze wat meer naar hun hart luisteren. Wat voel ik, wat

wil ik, waarom ben ik op deze aarde.” “Wat ik in uw woorden proef,” zegt Bodar, “is de vrees dat mensen binnen het christelijk geloof niet van zichzelf zouden mogen houden. Ik hecht eraan te benadrukken dat dat, in ieder geval binnen de katholieke kerk, geenszins het geval is.” Van Oord: “Dat mag zo zijn, feit is dat het hele fenomeen kerk achter de feiten aanloopt. Mensen hebben duidelijk behoefte aan een andere beleving van spiritualiteit. Ze hebben genoeg van de regels, van de ‘gebruiksaanwijzing’ die van bovenaf wordt opgelegd.”

Standvastig

Of Antoine Bodar weleens twijfelt? “Ja,” zegt hij meteen. “Geloven is niet zeker weten. Maar wat ik heb geleerd, is dat je in tijden van twijfel, van duisternis, standvastig moet zijn.” Standvastig, noem het streng, of niet, met een allervriendelijkste glimlach neemt hij afscheid van Inez van Oord. Hij moet zijn trein halen. Van Oord blijft achter. Ze heeft haar punt gemaakt. Voor haar geen ‘gans andere’ God. Eigenlijk zelfs helemaal geen God. “Zet je dat er wel duidelijk in?” vraagt ze de verslaggever voor ook zij vertrekt. “Dat God voor mij maar een woord is?” Waarvan akte.